

Camille Bordas

1987 yılında Lyon'da dünyaya geldi. Çocukluk ve ilköğretim yılları Fransa ve Meksika'da geçti. *Birlikte Yaşamın Yolları*, Bordas'ın, anadili olan Fransızca yazdığı *Partie commune* ve *Les treize desserts*'in ardından İngilizce kaleme aldığı ilk romandır. Bordas'ın eleştirmenlerden tam not alan bu romanı, birbirinden yetenekli çocuklarıyla Mazal ailesini konu alır ve varoluş sancularına odaklanır. *Birlikte Yaşamın Yolları*, sıra dışı kahramanları bir yana, aileye, insanlar arasındaki bağlara, travmalara ve büyümeye dairdir. Öykü ve makaleleri *The New Yorker*, LitHub, *Tin House* ve *Chicago Magazine* gibi mecralarda yayımlanan Bordas, bir süredir ABD'de yaşıyor ve Florida Üniversitesi'nde yaratıcı yazı ve çeviri dersleri veriyor.

Betül Cevahircioğlu

1977'de Bolu'da doğdu. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngilizce öğretmenliği bölümü mezunu. İngilizce öğretmenliği ve çeviri yapıyor.

Yayımlanmış çevirilerinden bazıları: *Karanlıktaki İz* - David Hosp (Martı Yayınları), *Geçmiş Yolculuk* - Stefan Zweig (Martı Yayınları).



How to Behave in a Crowd

© Camille Bordas, 2017

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Siren Yayınları'na aittir. Kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar haricinde, yayıncının izni olmaksızın hiçbir surette ve hiçbir ortamda paylaşılamaz.

© Siren Yayınları, 2019

Siren - Zamanın Ruhu / Roman

Sertifika No: 16232

ISBN: 978-605-5903-78-7

Birinci Baskı: Eylül 2019

Yayın Yönetmeni: Sanem Sırer

Yayın Koordinatörü: Erol Aydın

Çeviren: Betül Cevahircioğlu

Kapak Tasarım: Nazlım Dumlu

İç Tasarım: Adem Şenel

Baskı: Yaylacık Matbaası

Fatih Sanayi Sitesi, No: 12/197-203

Topkapı, İstanbul. Tel: 212 567 80 03

Sertifika No:44865

Asmalı Mescit Mah. Ensiz Sokak No. 9/312

Beyoğlu-İSTANBUL

t (212) 243 45 65 **f** (212) 251 05 32

www.sirenyayinlari.com

info@sirenyayinlari.com

sireninsesi.blogspot.com

BİRLİKTE YAŞAMANIN YOLLARI

Camille Bordas

Türkçesi: Betül Cevahircioğlu



Bir başkası adına konuşmak size garip geliyorsa, bu, belki de, bir başkası ile konuşmanın size yeterince garip gelmemesindedir.

– Stanley Cavell

LEKE

Kahverengi süet kanepemizde kahverengi, koyuca bir leke vardı. Elimle yana ittirdiğimde neredeyse görünmez oluyordu. Gözlerimi kısarsam orada olduğunu unutabilirdim ama sonra, aksi yöne ittirdiğimde yine belirirdi, anımsadığımın da koyu halde, sanki onu yeni beslemişim gibi.

Bu leke hakkında herkesin farklı bir hikâyesi vardı. Bebekken, banyodan sonra annemin beni sarıp sarmaladığı havlulardan kurtulup oraya işediğimi söylerdi Simone. “Doğruca gittin, kanepenin kolçağına tırmanıp ayağa kalktın, bir santimlik pipini tuttun ve nişan aldın,” diyordu. “Ben şahidim, Aurore ve Jeremie de öyle. Nereden estiğini anlayamadık Dory. Sanki görev üzerindeydin.”

Aslında anlatılanlar bana hiç uymuyordu. Bir kere, bunun için almış olmam gereken kararların tümü (oturma odasının soğuk parkeleri üzerinde çırılçıplak, hem de yalınayak koşmak, herkesin önünde pipimi tutmak, kanepeye işlemek) annemin kurallarını çiğnediğim anlamına geliyordu. Bir de Simone’un sözcük tercihleri vardı tabii: *doğruca gitmişim, nişan almışım, görev üzerindeymişim*. Onun hikâyesi inanması en güç olanıydı. Aurore ve Jeremie de destek çıkmazdı zaten anlattıklarına.

Lekeyle ilgili diğer hikâyeler abla ve abilerimi sırasıyla itham ederdi: kahve lekesi (Berenice), oje (Aurore), sperm (Jeremie), domates sosu (Leonard), muhtelif (Simone). Her ne ise annemin kanepeyi uygun olmayan bir temizlik malzemesiyle temizleme çabaları sonucunda daha da beter olmuştu. Aslında hikâyelerden biri de başlangıçta leke falan olmadığı, temizlik hırsına kapılan annemizin kanepeye yepyeni bir parlaklık kazandırma arzusuyla yanlış bir şeyler sıkıp döşemeyi berbat ettiği varsayımına dayanıyordu.

Kanepedeki leke içime dert oluyordu. Olup biteni fark eden sadece benmişim gibi hissettiriyordu beni, umursayan sadece benmişim gibi. “Lekeyi neden kafana takıyorsun?” diye sormuştu annem bir keresinde, fakat ben, benden başka kimsenin onu kafaya takmamasını anlayamıyordum.

Ailemi seviyordum sanırım. Başka aile tanımamama ve tam olarak emin olamamama rağmen onlar iyi, düzgün insanlardı. Yine de şuarsuzlardı biraz. Kendi zihinlerinde kaybolup giderlerdi. Başkalarının farkında değillerdi - aile dışından hiç kimsenin farkında değillerdi, hatta bazen benim bile.

Anlatılan hikâyeler lekenin en az dokuz yıllık olduğunda birleşiyordu. Lekeli bir kanepıyla yaşamak için uzun bir süreydi bu bence. Fakir değildik.



Fakir olmadığımızı biliyordum çünkü her yaz deniz kenarında tatil yapıyorduk ve okulda (4. sınıfta) deniz tatilinin herkesin elinde bulundurduğu bir ayrıcalık olmadığını öğrenmiştim. Yaz boyunca hiçbir yere gidemeyen çocuklara dair farkındalık uyandırmak amacıyla ulusal bir kampanya düzenlenmişti. Öğretmenimiz Bayan Faux, bize, önceki yıl “Denizi Görsünler” adlı yardım kuruluşunun topladığı para sayesinde okyanusu ilk kez gören çocukların kliplerini izletmişti. *Denizi Görsünler* videolarındaki çocukların bazıları denizin var olduğuna bile inanmıyordu. İçlerinden biri, kameraya denizin, “sihirli asalar ya da kaleler gibi” peri masallarından çıkma bir şey olduğunu sandıklarını söylemişti. Bu çocukların bazılarının yaşı benden büyüktü. Videodaki -altyazıda ismi Juliette olarak geçen- kızı anımsıyorum; kendi keşfinden çok, kumsalda ilk kez yürüyen küçük erkek kardeşi adına mutlu görünüyordu. Sürekli kardeşini, kardeşinin tepkilerini izliyor, suya hemen hemen hiç bakmıyordu. Bu azıcık gözlerimi yaşartmıştı. Kliplerden sonra Bayan Faux masasına üzerinde *Denizi Görsünler* logosu bulunan bir teneke kutu koymuş, içine ne kadar atabilirsek, tek

sent ya da on sent olsun atmamız için bizi teşvik etmişti. Bizim için küçük fedakârlıkların (okuldan sonra alınacak lolipoptan vazgeçmek gibi) başka bir çocuğun hayatında büyük değişiklikler yaratabileceğini bilmenin önemli olduğunu söylemişti. Sınıftaki oğlanlardan bazıları yalan atmış, harçlıkları olmadığını, bağışta bulunamayacaklarını söylemişti. Fakat ders arasında, gün sonunda şeker almaktan bahsederken duymuştum onları; fakirlerin tatilleri için neden para vermeleri gerektiğini anlamadıklarını, para verenlerin, klozete düşen bok misali suçluluk tuzağına düşen enayiler olduğunu söylüyorlardı. Ben, aylık harçlığımın tamamını *Denizi Görsünler* kutusuna atmıştım. Bir an, Bayan Faux'un kutuya ne kadar para attığını görmesi için bekledim. Ama ya dikkat etmedi ya da tüm sınıfın önünde iyi kalpliliğim hakkında yorum yapmasının bana yarayacağını düşündü.



Evde akşam yemeği için sofraya ilk oturan hep ben olurum. Kardeşlerim annemin ısrarı ile merdivenlerden aşağıya inerlerdi, sızdıran bir musluktan süzülen su damlaları gibi tek tek, sinir bozucu aralıklarla. Yemeğe başlamak için hepsinin masaya oturmasını beklemem gerekirdi.

“Baba bu gece eve gelmeyecek,” dedi annem bir akşam, diğerlerini beklerken. Öldüğünü söylediğini sandım ama babam yurt dışında bir konferanstaymış, eve dönerken aktarma uçuşunu kaçırmış. Annemin ona ağırlık bahşetmek için “Baba” dediğini düşündüm. Babayı nadiren görürdük.

Annem yemeğini mavi tabak ve kâselerde yedi çünkü mavi yemek takımlarının iştah kestiğini okumuştum, hep de iki kilo vermek isterdi. Bir katalogdan mavi bir yemek takımı sipariş etmişti (dört kâse ve dört tabak) ve takım geldiğinde rengi yüzünden hayal kırıklığına uğramıştı. Renk azıcık griye çalıyordu; annem, bunun işe yarayıp yaramayacağından emin değildi. O akşam alabalık pişirmişti, insanın istediği kadar alabalık yiyip